

DET KONGELIGE BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

I h.t. adresseliste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/887-

.06.2017

Plikt til å registrere opplysninger i dagligvareportalen

I. Innledning

Ved endringer i forskrift om prisopplysninger for varer og tjenester (prisopplysningsforskriften) innføres plikt for visse næringsdrivende til å registrere opplysninger i dagligvareportalen. Bestemmelsene er hjemlet i markedsføringsloven § 10. Plikten trer i kraft 1. juli 2017. Bestemmelsene følger vedlagt. Se også <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2017-06-02-688>.

Stortinget har pålagt departementet å opprette en dagligvareportal.¹ Formålet med portalen er å informere forbrukerne slik at de kan foreta bedre valg ved kjøp av dagligvarer. Portalen skal også stimulere konkurransen mellom næringsdrivende. Forbrukerrådet har fått oppgaven med å utvikle og drive portalen, som skal være elektronisk tilgjengelig for publikum.

Formålet med portalen er å gi forbrukerne informasjon om produktegenskaper, kvalitet, vareutvalg, og om hvor prisene er lavest. Forbrukerrådet er i ferd med å fastlegge hvordan informasjon om priser skal gjenspeiles i portalen. Full tilgang til alle varepriser gjennom portalen antas å øke faren for stilltiende prissamarbeid i dagligvaremarkedet, og å kunne føre til svekket konkurranse og høyere priser. Av den grunn vil det være det nødvendig å begrense muligheten til å se enkeltpriser.

¹ Vedtak i Stortinget 3. mars 2015; se anmodningsvedtak nr. 436 (2014-2015), jf. Innst.153 S (2014-2015) og Dok.8:13 S (2014-2015).

Opplysningene i dagligvareportalen vil omfattes av reglene om offentlig innsyn i offentliglova. For å hindre priskoordinering, som kan føre til høyere priser, er det ansett nødvendig å gjøre unntak fra offentliglovas regler om innsyn i dagligvareportalens database, hva gjelder prisopplysningene. Unntaket er inntatt i markedsføringsloven § 10, jf. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-02-32>.

Forslaget til lov- og forskriftsendringer ble sendt på høring 30. juni i fjor, se: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---forslag-til-endringer-i-markedsforingsloven-og-prisopplysningsforskriften-i-forbindelse-med-etablering-av-en-dagligvareportal/id2506505/>

II. Nærmere om forskriften

Hvem har plikt til å rapportere opplysninger til dagligvareportalen?

Plikten til å rapportere priser til dagligvareportalen pålegges næringsdrivende (butikker, kjeder, kjedesammenslutninger) som hovedsakelig selger dagligvarer til forbrukere, og som har en årsomsetning svarende til minst 1 prosent av dagligvarebransjens totale omsetning. I 2016 utgjorde 1 prosent om lag 1,6 milliarder kroner. Om en kjede eller kjedesammenslutning har omsetning av en slik størrelse, så vil også hver enkelt tilknyttet butikk ha rapporteringsplikt.

Tilknytning skal i denne sammenheng bety eksklusivt samarbeid om innkjøp, grossistvirksomhet eller distribusjon. Svært små butikker som ikke har profil eller logo tilhørende et kjedekonsept omfattes ikke av plikten, selv om de har innkjøpssamarbeid med en større kjede.² Aktører som hovedsakelig selger dagligvarer til forbruker, men som ikke omfattes av plikten, skal likevel ha *rett* til å legge inn informasjon slik dagligvareportalen bestemmer.

Hypermarkeder, som for eksempel Coop OBS, omfattes av rapporteringsplikten hva gjelder dagligvarer, selv om dagligvarene utgjør en mindre del av omsetningen. Storkiosker og bensinstasjoner har *verken* plikt eller rett til å rapportere til portalen.

Hvilke opplysninger skal rapporteres?

Rapporteringsplikten omfatter de dagligvarene som dagligvareportalen etterspør. Begrepet dagligvare defineres ikke i forskriften; portalen avgjør ved tvil hvilke varer som til enhver tid anses som dagligvare. Rapporteringsplikten gjelder all lovpålagt informasjon om det enkelte produkt, samt informasjon om offentlige forbrukerrettede merker som produktet er merket med. Prisen på en vare skal rapporteres fra hvert utsalgssted i sanntid. Også adresse og åpningstid for hvert utsalgssted skal rapporteres til portalen.

² Unntaket sikter mot butikker med omsetning på kun noen få millioner kroner, som ikke er profilert innenfor et kjedekonsept, og som ikke har felles butikkdataløsning med- eller driftsoppfølging fra en kjede.

III. Andre forhold

Opplysningene skal rapporteres elektronisk og slik dagligvareportalen angir. Departementet er kjent med at Forbrukerrådet, i samarbeid med de største kjedesammenslutningene, allerede har testet ut et system der en del vareinformasjon overføres til portalen fra en tredjepart (Tradesolution AS). Dersom Forbrukerrådet og bransjeaktørene finner en slik type løsning mest praktisk, vil dette være en fullt ut akseptabel måte å oppfylle rapporteringsplikten på.

Næringsdrivende som omfattes av rapporteringsplikten, eller som ikke har plikt, men likevel ønsker å benytte seg av rett til å registrere sitt produkttilbud i portalen, kan ta kontakt med Forbrukerrådet med spørsmål om hvordan innrapportering praktisk kan skje. Kontaktadresse: dagligvarer@forbrukerradet.no eller telefon 23 400 500.

Oppfyllelse av plikten til å gi opplysninger til dagligvareportalen håndheves av Forbrukerombudet etter reglene i markedsføringsloven kapittel 7.

Dagligvareportalen gjøres tilgjengelig for publikum dels via en egen nettside under www.forbrukerradet.no, og dels via smarttelefonapplikasjonen 'Peiling', som kan lastes ned fra Apples App Store eller Google Play.

Forbrukerrådet vil legge opp en rutine slik at publikum kan melde inn feil i den informasjon som er lagt ut på portalen. Slike meldinger vil fortrinnsvis bli kanalisert til den næringsdrivende som har registrert opplysningene, til vurdering og eventuell oppretting.

Vi ber kjedesammenslutningene og kjedene om å orientere relevante organisasjonsledd samt sine profilhus og butikker om innholdet i brevet.

Med hilsen

Hege Nygård (e.f.)
ekspedisjonssjef

Eivind Gram-Johannessen
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg